

Bu el kitabının hazırlanma sürecinde bir çok yasa değişiklikleri olmuştur. Teknik nedenlerden dolayı, bütün değişiklikler tercüme edilememiştir. Muhtemel farklılıklarda Alman metinlerindeki bilgiler geçerlidir.

Abendgymnasium (Akşam Lisesi)

Yetişkinlerin akşam derslerine katıldıkları ve bitirdiklerinde lise diploması (üniversiteye/yüksek okula gitme yeterlik belgesi) aldıkları ikinci eğitim kurumu (Normalde 3 yıl süreli). Bu okula başvuracak adayların bir mesleki yeterliliğe sahip olmaları veya en son 3 yılda sabit bir işte çalıştıklarını belgelemeleri gerekir. Bunun yanında adayların bir ortaokul diplomasına veya eşdeğerine sahip olmaları gerekir.

Abendhauptschule (Temel Eğitim Akşam Okulu)

Yetişkinlerin akşam derslerine katıldıkları ve bitirdiklerinde temel eğitim diploması (Hauptschulabschluss) aldıkları ikinci eğitim kurumu (Normalde 1 yıl süreli). Başvuru için mesleki faaliyetin belgelenmesi gerekir.

Abendrealschule (Akşam Ortaokulu)

Yetişkinlerin akşam derslerine katıldıkları ve bitirdiklerinde ortaokul diploması aldıkları (mittlerer Abschluss) aldıkları ikinci eğitim kurumu (Normalde 2 yıl süreli). Giriş için temel eğitim diploması (Hauptschulabschluss) ön şarttır.

Abendschule (Akşam Okulu)

Akşam Lisesi, Temel eğitim akşam okulu, Akşam Ortaokulu. Yetişkinlerin akşam derslerine devam ederek bir okul diploması alabilecekleri ikinci eğitim kurumu.

Abgangszeugnis (Tasdikname, çıkış belgesi)

Ortaokul ve lisedeki eğitim bölümlerinden (Sekundarbereich I ve II) herhangi bir diploma alamayan, fakat zorunlu eğitim sürelerini tamamlayan öğrencilere verilen çıkış belgesi.

Abitur (Olgunluk Diploması – Bakalorya)

Lise son sınıfta (gymnasiale Oberstufe) 12. veya 13. sınıftan sonra elde edilir ve Genel Üniversite / Yüksek Okul Yeterliği tevdi eder. Bu diploma tüm üniversite ve yüksek okullara ve her bölüme giriş hakkı kazandırır.

Abiturprüfung (Bakalorya sınavı)

Lise son sınıf (12. veya 13. sınıf) sonunda olgunluk diplomasını (Abiturzeugnis) kazanmak için girilen lise bitirme sınavıdır. Bu sınav 4 dersten yazılı ve sözlü sınav bölümlerini kapsar. Eyalet kanununa bağlı olarak bunlara bir beşinci ders veya özel bir öğrenim performansı ilave edilir. Bu sınavda 3 eğitim alanından (dil-edebiyat-sanat, toplum bilimleri veya matematik-doğal bilimler-teknik alanından) yeterli not alınması gerekir.

Abschlusszeugnis der Berufsschule (Meslek okulu diploması)

Meslek okulunda ikili sistemde meslek eğitiminin okul kısmının sonunda verilen mezuniyet belgesi. Bu diplomayı alabilmenin ön şartı okul derslerinden en az geçer not alınmasıdır. Bu diploma daima bir kalifiye işçi (Facharbeiterbrief), ticari asistan (Kaufmannsgehilfenbrief) veya Kalfalık sertifikası (Gesellenbrief) ile birlikte verilir (Meslek/Ticaret odaları nezdinde yapılan sınavı kazandığına dair sertifika). Bu diploma aynı zamanda temel eğitim diplomasını da (Hauptschulabschlusses) birlikte kapsar. Başarı profili uygun olması halinde ek olarak ortaokul diploması (Mittlere Schulabschluss) da verilebilir.

Akademischen Berufe (Akademik Meslekler)

Bir üniversite / Yüksek okul eğitimi ile öğrenilen ve üniversite/yüksek okul diploması ile tamamlanan mesleklerdir.

Akademisches Auslandsamt (= AAA, Akademik Yabancılar Dairesi)

Üniversitelerde bulunan, yurtdışında eğitim, bununla ilgili burslar, yurt dışında görülen eğitimlerin geri dönüşte tanınması ve de yabancı öğrenciler için Alman Üniversitelerinde yüksek öğrenim ile ilgili konularda yetkili / muhatap makamıdır.

Allgemeine Hochschulreife (Genel Yüksek Öğrenime Giriş Belgesi, Bakalorya)

Liselerde son sınıfta (gymnasiale Oberstufe) olgunluk/bakalorya sınavı (Abiturprüfung) ile kazanılan ve Almanya'daki tüm üniversite ve yüksek okullara ve her bölüme giriş hakkı sağlayan belge.

Allgemeine Weiterbildung (Genel geliştirme eğitimi)

Doğrudan meslekle ilgili olmayan her türlü geliştirme / ilerletme eğitimlerini / kurslarını kapsar. Mesleki ve genel ilerletme eğitimleri çoğu kez birbirleriyle iç içe geçmiştir. Örneğin yabancı dil öğrenimine insan hem mesleki açıdan, hem de özel şahsi sebeplerle motive olmuş olabilir.

Amtliche Beglaubigung (Resmi tasdik, onay)

Bir resmi tasdik, örneğin bir diplomanın veya belgenin gerçek, aslı ile aynı olduğuna dair onaydır. Bu onay yetkili resmi dairelerde harç karşılığı yaptırılabilir. Yurtdışında ise Federal Almanya'nın yurt dışı temsilcilikleri ve ilgili ülkedeki resmi tasdik yetkili makamlar ve noterler resmi tasdik yapabilirler. Yabancı belgeler sadece sınırlı ölçüde tasdik edilebilirler. Dokümanlar tasdikli tercüme şeklinde Almanca dilinde ibraz edilmelidir.

Anerkannter Ausbildungsberuf (Kabul edilmiş eğitim mesleği)

İşletmede ve meslek okulunda kısmi zamanlı olmak üzere eğitimin ikili sistemde iki öğrenim yerinde gerçekleştirildiği federal mevzuat ile düzenlenmiş meslek.

Devletçe tanınan halen 350 eğitim mesleği mevcuttur. Bunun yanında bazı Federal Eyaletler tarafından tanınmış (okulla düzenlenen eğitim dallarına sahip diğer başka meslekler de mevcuttur. 18 yaş altı gençler sadece devletçe tanınan eğitim mesleklerinde meslek eğitimi görebilirler.

Apostille (Tasdik Şerhi)

Apostil özel bir kaşe / mühürdür. Bu kaşe resmi (Alman) makamlarının yabancı belgeleri gerçek olarak kabul etmelerinde meşakkatli işlemleri basitleştirir ve bir resmi belgenin (imzanın, imzayı atanın hareket ettiği sıfatı ve gerekirse kaşenin / mührün) gerçekliğini otomatik olarak tasdik eder. Apostil (örneğin menşei ülkedeki) düzenleyen makamın memurları tarafından söz konusu belgenin / dokümanın üzerine vurulur veya belgeyle birleştirilen ayrı bir sayfada düzenlenerek imzalanır ve mühürlenir.

Apostil (Tasdik şerhi) belgeyi düzenleyen ülkenin dilinde hazırlanabilir; fakat başlığı Fransızca „Tasdik Şerhi“ anlamına gelen „Apostille“ olmalıdır.

Bir belgede Apostil istenip istenmeyeceği ilgili Alman makamının kanaatine bağlıdır. Bu sebepten dolayı çok farklı uygulamalar söz konusu olabilir

Federal Almanya Cumhuriyeti sözleşmeye taraf diğer ülkelerle birlikte „Apostille-Sözleşmesi“ adı verilen sözleşmeyi imzalamıştır:

Yabancı resmi belgelerin tasdik muafiyetine dair 5.10.1961 tarihli La Haye sözleşmesi - BGBl 1965 II, S. 876

Arbeitserlaubnis (Çalışma İzni Başvurusu, Dilekçesi)

Çalışma izni başvurusu başvuru sahibine işyeri sunan somut bir işverene ait somut bir iş yeri için olmalıdır.

Çalışma izni başvuruları yabancılar dairesine (Ausländerbehörde) yapılır. Eğer yabancılar dairesi genel ön şartları kabul ederse (Bekleme süresi, kendi durumundaki değişiklikler bildirme yükümlülüğünün yerine getirilmesi vs.) ve esas itibarıyla muvafakat verirse, çalışma izni başvurusunu iş piyasası denetimi (Arbeitsmarktprüfung) açısından onay veya reddini almak üzere iş ve işçi bulma kurumuna (Agentur für Arbeit) gönderir - İkamet Kanunu (AufenthG) 39 - 42. Maddeleri.

İş ve İşçi bulma kurumu söz konusu işyerinin nizami olup olmadığını (ahlaka aykırı olmadığını) ve de iş öncelikli işsizler (Almanlar, AB Vatandaşları, yerleşme iznine sahip göçmenler) bulunup bulunmadığını kontrol eder.

Bu „öncelik kontrolü“ adı verilen incelemedir, çünkü tahammül edilen („Duldung“ sahibi) kişiler daima „başkalarından sonra işe alınma statüsüne sahiptirler “. Almanya'da kalma hakkı ile ilgili düzenleme (Bleiberechtsregelung) kapsamında olanlar bu uygulamadan muaf tutulurlar.

İşverenin de söz konusu kişiyi/işçiyi niye Almanlara / önceliğe sahip diğer yabancılar tercih ettiğini ve söz konusu boş iş yerinin niye mutlaka bu kişi ile doldurulması gerektiğini içerik olarak tam gerekçeleri ile birlikte açıklamak zorundadırlar.

Asylberechtigter (Sığınma hakkına sahip olanlar, ilticacılar)

Sığınma hakkı sahipleri Federal Anayasanın 16a maddesi uyarınca sığınma hakkı tanınan yabancılardır.

Asylbewerberleistungsgesetz (AsylbLG) (Mültecilere Yardım Yasası)

Mültecilere yardım yasası (AsylbLG) ile 1993 yılından bu yana Federal Almanya'da ihtiyaç sahibi sığınma başvurusu sahiplerine ve tahammül edilenlere (Geduldete) yapılacak sosyal yardımların miktar ve şekli düzenlenmiştir. Göç yasasındaki (Zuwanderungsgesetz) değişiklikler ile bazı oturma izni sahipleri de bu kapsama alınmıştır.

AsylbLG yasası uyarınca hak sahipleri 48 ay sonra SGB XII (§2 AsylbLG) kapsamında sosyal yardıma almaya hak kazanırlar. Bu kişiler bu durumda sosyal yardım alanlarla aynı statüde görülürler.

Asylverfahrensgesetz (İltica Muhakemeleri Kanunu)

İltica Muhakemeleri Kanunu (AsylVerfG veya AsylVfG) Federal Almanya Cumhuriyetindeki sığınma işlemleri usulünü düzenler. Kanun böylece Anayasanın 16a maddesi uyarınca sığınma hakkını somutlaştırır.

İkamet kanunu ve bu kanuna ait kararnamelemler ile birlikte Sığınma Usul İşlemleri Kanunu yabancılar hukukunun en büyük kısmını oluşturur.

Sığınma hakkı sahiplerine mültecilerin hukuki statüsüne dair uluslararası sözleşme uyarınca (GFK, Cenevre Mülteciler Sözleşmesi) verilen haklar tanınır.

Aufenthaltserlaubnis § 25 (3) [İkamet yasası 25 (3) maddesi uyarınca oturma izni]

İkamet yasasının (AufenthG) 25 (3) maddesi uyarınca oturma izniyle ilgili kişiler ikinci dereceden koruma altındadırlar ve bu kişiler için ikamet yasasının 60 (2) ila (7) maddeleri uyarınca yurtdışı etme yasağı mevcuttur.

İkamet yasasının (AufenthG) 25 (3) maddesi uyarınca oturma izni kesin olmayan bir ikamet statüsüdür. Bu oturma izni (en uzun 3 yıl olmak üzere) sürelidir, fakat uzatılabilir.

Esas itibarıyla yabancılar dairesi bu oturma iznini şartlara bağlayabilir (Örneğin mekansal sınırlama – ikamet zorunluluğu).

Aufenthaltserlaubnis § 25 (5) [İkamet yasası 25 (5) maddesi uyarınca oturma izni]

İkamet yasasının (AufenthG) 25 (5) maddesi uyarınca oturma izninin amacı „Zincirleme tahammüller“ ("Kettenduldungen") uygulaması yerini alması ve insanların gerçi yasal olarak uygulanabilir ülkeyi terk etme zorunluluğu bulunması, fakat yurtdışına çıkışın ve böylece de aynı zamanda yurtdışı etmenin hukuken ve fiilen mümkün olmadığı gerçeğini hesaba katmaktır. Bu oturma izninin ön şartı ilgili kişinin kendisinden kaynaklanmayan sebeplerle yurtdışına çıkışının engellenmiş olması ve yurtdışı etme işleminin 18 aydan daha uzun bir süredir ertelenmiş ve yurtdışı etme engelinin „görülebilir bir süre“ (6 ay) daha devam edecek olmasıdır. Oturma izni (müteakibinde uzatma imkanı ile birlikte azami 3 yıl, genelde de 1-2 yıl ile sınırlı olmak üzere) sürelidir. Esas itibarıyla yabancılar dairesi bu oturma iznini şartlara bağlayabilir (Örneğin mekansal sınırlama – ikamet zorunluluğu), fakat bu şartların orantılılığı kontrol edilmelidir.

Aufenthaltsgestattung (Geçici oturma müsaadesi)

AsylVfG Kanunu Madde 55. Geçici bir oturma müsaadesi (Aufenthaltsgestattung) bir ikamet statüsü (oturma izni) değildir. Bu müsaade sığınma / iltica başvurusunda bulunulduktan sonra verilir ve iltica başvuru dilekçesinin Federal Göç ve Mülteciler dairesinde işlem gördüğü sürece veya mahkemede dava devam ettiği sürece geçerli kalır.

Geçici oturma müsaadesi sığınmacılar için çok sayıda şarta ve sınırlamaya tabidir ve iltica başvurusu hakkındaki karar kesinleştiğinde daima geçerliliğini yitirir. ("Kesin olmayan ikamet statüsü").

Aufenthaltstitel (İkamet Statüsü / izni)

Federal Almanya Cumhuriyeti'ne yasal yoldan giriş ve burada ikamet için göçmenlerin bir izine ihtiyacı vardır. Bu izin verildiğinde İkamet statüsü (Aufenthaltstitel) adı verilen bir forma sahiptir.

Aşağıdaki izinler ikamet statüsü olarak geçerlidir:

1) Yerleşim İzni:

Yerleşim izni süresizdir, mekansal sınırlamaya tabi değildir ve çalışma hakkı tanır.

2) Oturma/İkamet İzni/ Müsaadesi:

Oturum izni daima sürelidir ve çeşitli amaçlarla verilir ve amaç devam ettiği sürece uzatılabilir:

- Çalışma amaçlı oturma (§§ 18-21 AufenthG)
- Devletler hukuku, insani ve siyasi sebeplere dayanan ikamet (§§ 22-26 AufenthG)
- Ailevi sebeplere dayanan ikamet (§§ 27-36 AufenthG)
- Eğitim amaçlı ikamet (§§ 16-17 AufenthG)

3) Vize:

Ülkeye giriş, transit geçiş vs. için farklı vize formları mevcuttur. Vizeler diğer ülkelerdeki Alman Konsoloslukları ve Büyükelçilikleri tarafından düzenlenir veya vize başvuruları reddedilir. Vizeler daima kısa sürelidir ve şartlara bağlıdır.

Aufenthaltsgesetz (İkamet Yasası)

İkamet yasası yabancıların Almanya'ya giriş, Almanya'dan çıkış ve Almanya'da ikamet etmeleri ile ilgili önemli kanuni esasları içerir. Bu kanun 01.Ocak 2005 tarihinden bu yana yürürlüktedir ve daha önceki yabancılar kanununun (Ausländergesetz) yerine geçmiştir. İkamet yasası ön yasasının ana bölümünü oluşturur.

Bu (göçün sınırlandırılması ve kontrolü ve AB vatandaşlarının ve yabancıların ikamet ve entegrasyonunu düzenlemeye yönelik) kanun Almanya'nın yabancılar hukukunun önemli bölümlerini yeniden düzenlemektedir.

Ausbildungsabschlussprüfung (Meslek Eğitimi Bitirme Sınavı)

İkili sistemde bir meslek eğitimi sonunda öğrencinin gerekli becerileri ve pratik ve teorik bilgileri haiz olup olmadığının tespit edildiği sınavdır. Öğrenci sınavı kazandığında kendisine bir kalifiye işçi (Facharbeiterbrief), ticari asistan (Kaufmannsgehilfenbrief) veya Kalfalık sertifikası (Gesellenbrief) verilir. Sınav söz konusu meslek eğitimi için yetkili kurum (Meslek / Ticaret Odası) tarafından yapılır ve yazılı ve uygulama olmak üzere iki bölümden meydana gelir.

Ausbildungsordnung (Meslek Eğitimi Yönetmeliği)

İkili sistem çerçevesinde kabul edilen bir eğitim mesleği için işletmesel eğitimi düzenleyen hukuki yönetmeliktir. Meslek Eğitimi Yönetmelikleri diğer alanlarda da mevcuttur (Örneğin kamu hizmetindeki meslek kariyerleri için).
Kaynak: Bakanlar Kurulu Toplantısı Sekreterliği

Außerbetriebliche Ausbildung (İşletme dışı meslek eğitimi)

Serbest meslek eğitimi piyasasında meslek eğitimi yeri bulamayan gençlere yöneliktir. Kamu yararına çalışan işletme harici eğitim kurumları kamusal teşvikli meslek eğitimleri sunarlar.

Bachelor (Lisans)

Üniversitelerde ve eşdeğeri yüksek okullar ile meslek yüksek okullarında asgari 3 ve azami 4 yıllık bir öğrenim süresi sonunda elde edilen akademik bir derecedir. Bu derece birinci kalifiye meslek diploması sağlar ve geleneksel mezuniyet türlerine (Diploma, Mastır, Devlet sınavı) paralel olarak mastır diploması ile birlikte yeni uygulamaya sokulan bir mezuniyet sistemine aittir.

BAföG (Federal Eğitimi Teşvik Yasası)

Federal Eğitimi Teşvik Yasası (BAföG) öğrencilerin eğitimi ile ilgili devlet desteğini içerir ve düzenler. Eğitim teşviki öğrencilerin okul eğitimleri süresince geçimlerini sağlamada katkıda bulunulması amacıyla veya kısmen faizsiz devlet öğrenci kredisi şeklinde sağlanır.
Zorunlu eğitim sürelerini tamamlamış yetişkinler için 5 yıllık bir yasal ikamet ve yasal çalışma süresinden sonra okul öğrenimi veya yüksek öğrenim için BAföG-Yardımlarından yararlanma hakkı doğar. BAföG yasasına göre yardım almak genelde oturma tarzına bağlıdır, faydalanma şartları § 8 BAföG yasasında bulunmaktadır. Esas itibarıyla ikamet yasasının (AufenthG) 25 (3) maddesi uyarınca oturma izni ile yüksek öğrenim görmek mümkündür. Fakat bunun için yüksek öğrenime hak kazandıran uygun bir Alman okul diploması veya buna denkliği kabul edilmiş bir yurtdışı eğitim diplomasına sahip olunması şarttır.

Beglaubigte Übersetzung (Tasdikli Tercüme)

Örneğin yabancı diplomaların denkliğinin tanınması gibi resmi işlemler / amaçlar için yabancı dokümanların tasdikli tercümelerinin ibraz edilmesi gerekir. Tasdikli tercüme Almanya'da sadece ilgili eyalet mahkemeleri tarafından bu amaçla atanan, yetkilendirilen veya yeminli tercümanlar tarafından düzenlenebilir.

Berufliches Gymnasium (Meslek Lisesi)

Lise son sınıflarında (gymnasiale Oberstufe) genel eğitim derleri yanında örneğin Ekonomi ve Teknik gibi meslek derslerini de içeren üç yıllık eğitim türüdür. Bu eğitimin sonunda Genel Yüksek Okul Yeterliliği elde edilir. Bu eğitime başvuranların lise son sınıflara (gymnasiale Oberstufe) giriş hakkı kazandıran yüksek başarı profilili ortaokul diplomasına sahip olmaları gerekir.

Berufliche Weiterbildung (Mesleki İlerletme Eğitimi)

Mesleki ilerletme eğitimi mevcut mesleki kalifikasyonun en yeni seviyeye getirilmesi veya tamamlanması amacıyla hizmet eder. Bu eğitimde kabul görmüş bir eğitim mesleği kapsamında bir meslek diplomasının elde edilmesi değil, aksine, ek bilgi, beceri ve vasıfların kazanılması söz konusudur. Meslek değiştirme eğitimleri (Umschulungen) burada istisnadır. Bu eğitim normal olarak bir meslek eğitimini tamamladıktan ve (uzun bir) çalışma döneminden sonra mümkündür.

Berufsakademie (Meslek Akademisi)

Bazı eyaletlerde bulunan Meslek akademisi, bir yüksek öğrenim akademisinde (Studienakademie) ikili sistemin ilkelerini koruma bağlamında akademik eğitim ile uygulamalı işletme için mesleki eğitimi birleştiren ve yüksek öğrenim alanına dahil üç yıllık bir akademik eğitim veren bir öğrenim kurumudur. Meslek akademilerine girişin ön şartı ilgili eyalet hukukuna bağlı olarak Genel veya meslek lisesi diploması (Allgemeine / Fachgebundene Hochschulreife) ve de uygun bir eğitim işletmesi ile yapılan bir meslek eğitimi sözleşmesidir.

Berufsausbildungsbeihilfe (BAB) (Meslek Eğitimi Yardımı / Bursu)

Ayrı bir konuta taşınmak isteyen veya taşınmak zorunda olan meslek eğitimi öğrencilerine verilir.

Bu yardım meslek eğitimi devam ettiği sürece ödenir. Bu yardımı almak için başvuru yetkili iş ve işçi bulma kurumuna (Agentur für Arbeit) yapılır. Ödeme meslek eğitimine başlama tarihinden veya başvuru/dilekçe tarihinden itibaren yapılır. Eğer dışarıda (başka şehirde) bir barınma gerekli ise ayda bir kez olmak üzere aile evine gidiş geliş yolculuğu finanse edilir. Eğer bu seyahat masrafları Tren kartı (BahnCard) ile daha ucuza geliyor ise, bunun yerine tren kartı ücreti iadesi de yapılabilir. Eğer kullanılmış bir tren kartı (BahnCard) ücreti iade edilmez ise, bu durumda normal fiyat ve indirimli seyahat ücreti iadesi yapılır.

Bu yardım Federal Sosyal Kanununun III. Kitabının (SGB III) 60. ve müteakip maddelerinde düzenlenmiştir.

Berufsfachschule (Tam zamanlı meslek Okulu)

Ortaöğretim (lise) öğrenimi alanında (Sekundarbereich II) çeşitli öğrenim sürelerine sahip çok geniş bir öğrenim dalı ve bölümü yelpazesine sahip meslek okulu. Tam zamanlı eğitim yapan bu okul mesleğe hazırlama veya farklı kalifikasyon seviyelerinde meslek eğitimi sunmaktadır. Bu okula girişte aranan şart seçilen meslek eğitimi hedefine bağlı olarak temel eğitim diploması (Hauptschulabschluss) veya ortaokul diplomasıdır (Realschulabschluss).

Berufsgrundbildungsjahr (Meslek Temel Eğitimi Yılı)

Tam zamanlı okul olarak veya hem okul hem de işletmede eğitimin kombinasyonu olarak birleşik formda yapılabilen 13 meslek alanından birinde ortaöğretim aşamasında (Sekundarbereich II) mesleki temel eğitim. Meslek Temel Eğitim Yılı ikili sistemde meslek eğitiminin birinci yılı olarak kabul edilebilir.

Berufsoberschule (Meslek Yüksekokulu)

İkili sistemde mezunlarına üniversite / yüksek okul yeterliliği (Hochschulreife) imkanını veren ve bazı eyaletlerde sunulan ortaöğretim (Sekundarbereich II) meslek okulu. İki yıllık tam süreli okul eğitimi veya kısmi süreli (partime) okul eğitimi sonunda meslek lisesi diploması (fachgebundene Hochschulreife) veya ikinci bir yabancı dil ile genel lise diploması (allgemeine Hochschulreife) kazandırır.

Berufsqualifizierender Abschluss (Kalifiye İşçi Meslek Diploması)

Ortaokul (Sekundarbereich I) sonunda genel zorunlu eğitimi tamamladıktan sonra ikili sistemde alınan bir meslek eğitimi diplomasıdır. Bu diploma devletçe tanınmış yaklaşık 350 eğitim mesleğinden birinde kalifiye/uzman işçi olarak çalışma yetkisi kazandırır.

Genellikle orta öğrenim alanında (Sekundarbereich II) bir meslek ihtisas okulunda (Berufsfachschule) 2 yıllık tam zamanlı okul eğitimi sonunda elde edilir. Bu okula girişin ön şartı genellikle ortaokul diplomasıdır (mittlere Schulabschluss).

Berufsschule (Meslek Okulu)

Ortaöğretim alanındaki (Sekundarbereich II) mesleki okul. Bu okul normal olarak bir meslek eğitimi çerçevesinde ikili sistemde kısmi (partime) süreli genel ve meslek eğitimi derslerinden oluşur (2 yıl ila 3,5 yıl süreyle). Meslek eğitimine başlamada zorunlu eğitim süresi tamamlanmış olmalıdır. Bunun haricinde ikili sistemde meslek eğitimine giriş için başkaca bir ön şart bulunmamaktadır. Meslek okulu (Berufsschule) ve meslek eğitimine katılan işletmeler (Ausbildungsstätte) aslında bağımsız birer eğitim yerleridir ve eğitim süreci içinde ortaklaşa çalışırlar. Bu eğitim sonunda aynı zamanda odaların (meslek / ticaret odalarının) yaptığı bir bitirme sınavı ile meslek okulu tarafından verilen mezuniyet diploması, öğrencinin gerekli başarıyı sağlamış olması halinde, ya temel eğitim diplomasını (Hauptschulabschluss) ya da ortaokul diplomasını (Realschulabschluss) da birlikte kapsayabilir.

Berufsvorbereitungsjahr (Mesleğe Hazırlık Sınıfı)

Meslek eğitimi sözleşmesi bulunmayan gençlerin tam zamanlı okul eğitimi ile bir ya da iki meslek alanına giriş eğitimini içeren meslek seçme ve meslek eğitimine hazırlık eğitimidir.

Beschäftigungsverfahrensverordnung (BeschVerfV) [Çalışma Usul Yönetmeliği]

Bu yönetmelik farklı şartlara tabi çalışma (istihdam) ilişkilerine girme imkanını düzenler.

Buna göre çalışma ilişkileri (iş sözleşmeleri)

BeschVerfV 2. Maddesi uyarınca yüksek vasıflı kişiler, yönetici kadrolar vs. için,

BeschVerfV 3. Maddesi uyarınca aynı evde oturan aile bireyleri için ve

BeschVerfV 4. Maddesi uyarınca çalışma ilişkisinin bir pedagojik, tedavi edici veya topluma yeniden kazandırma amacını yerine getiriyor ise muvafakatten (onaydan) muaftır.

Ayrıca buy yönetmelik öncelik kontrolü yapılmadan bir çalışma müsaadesi verilmesi imkanlarını düzenlemektedir.

- BeschVerfV 6. Maddesi uyarınca; bir yıl süreli bir çalışma izninin sona ermesi ve aynı işyerinde aynı iş için çalışma müsaadesinin uzatılması başvurusunda bulunulması halinde,

- BeschVerfV 7. Maddesi uyarınca; "münferit vakada özel durumların dikkate alınması halinde çalışma müsaadesi başvurusunun reddinin çok ağır bir zorluk anlamına gelecek olması halinde".

BeschVerfV 8. Maddesi oturum iznine sahip olunmasını ve Almanya'ya 18. yaş doldurulmadan gelinmiş olmasını şart koşar. Eğer bu durumda diğer şartlar da yerine getirilmiş ise (Alman okul diploması vs.), BeschVerfV 13. Maddesi uyarınca çalışma izni herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin verilebilir.

BeschVerfV 9. Maddesi de aynı şekilde oturum iznine sahip olunmasını ve öncesinde Federal Almanya'da uzunca bir ikamet süresini [Kesintisiz 4 yıl; geçici ikamet müsaadeli (Duldung) veya müsaadeli] ya da Almanya'da üç yıllık sigortalı bir işte çalışılmış olmasını şart koşar. Bu durumda da BeschVerfV 13. Maddesi uyarınca çalışma izni herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin verilebilir.

Beschäftigungsverordnung (BeschV) [Çalışma Yönetmeliği]

Ülkeye yeni gelen yabancılara çalışma izni verilmesine dair 22 Kasım 2004 tarihli yönetmeliktir.

Burada ülke içindeki işçilere iş bulunması (İkamet yasası - AufenthG, Madde 39, Fıkra 2, Bent 1 b) önceliğini bakidir.

Yabancı işgücünün iş piyasasına katılma izni verilmesinde bu işgücünün entegrasyon kabiliyeti, Federal Almanya Cumhuriyetinin ekonomik ve iş piyasası politikası çıkarları ve de işsizlikle etkin mücadele dikkate alınır. Bu sebeple üçüncü ülke vatandaşlarının iş piyasasına girişi esas itibarıyla hem vasıflı, hem de daha az vasıflı kişilerin istihdamında bir yönetmelik düzenlemesine tabidir ve İş ve işçi bulma idaresinin önceden onayının alınmasına bağlıdır.

BildungsinländerInnen (Alman Üniversite/Yüksek Okul Giriş Hakkına sahip yabancı öğrenciler)

Alman Üniversite / Yüksekokul giriş (Abitur / Hochschulreife) hakkını Almanya'da ya da yurtdışında bulunan Alman okullarından birinde elde etmiş yabancı uyruklu öğrencilerdir. Bu kişiler Almanya'da üniversite ve yüksek okullara öğrenime kabul edilmelerinde Almanlar ile aynı haklara sahiptirler. Ayrıca arzu ettiği öğrenim dalında yüksek öğrenim hakkını Almanya'da bir ilk yüksek öğrenim ile elde etmiş yabancılar bu gruba girer.

Diplom (Diploma)

Hem üniversitelerde ve eşdeğeri yüksekokullarda (özellikle de sosyal ve iktisadi bilimlerde ve de doğal bilim ve mühendislik bilimlerinde), hem de meslek yüksek okullarında (Fachhochschule) ("Fachhochschule – FH" ilavesi taşıyan tüm öğrenim dallarında) ve de ("Berufsakademi – BA" ilavesi taşıyan) meslek akademilerinde (Berufsakademi) elde edilebilen yüksek öğrenim mezuniyet şeklidir.

Diplomprüfung (Diploma sınavı)

Üniversitelerde ve eşdeğeri yüksekokullarda, meslek yüksek okullarında (Fachhochschule), sanat yüksekokullarında, müzik yüksekokullarında ve meslek akademilerinde (Berufsakademi) diploma (diplom) alabilmek için girilen bitirme sınavıdır.

Bu sınav bir yazılı bitirme tezinden (Diplomarbeit = diploma tezi), sözlü ve/veya yazılı ders sınavlarından ya da Sanat ve Müzik fakültelerinde sanatsal – tasarımsal sınavlardan oluşur.

Drittstaatenangehörige (Üçüncü ülke vatandaşı)

Üçüncü ülke vatandaşları Avrupa Birliğine ya da Avrupa Ekonomik Bölgesine üye olmayan ülkelerin vatandaşlarıdır.

Duales System (İkili sistem)

İki eğitim yerinde birden, yani ortaöğrenim alanındaki (Sekundarbereich II) kuruluşlarda (Meslek okullarında) veya yükseköğrenim alanındaki kuruluşlarda (meslek akademilerinde veya meslek yüksekokullarında) ve işletmelerde birlikte verilen eğitim şeklidir.

Duldung (Geçici ikamet izni, tahammül)

İkamet yasası (AufenthG) madde 60 – Yurtdışı edilme kararının geçici olarak ertelenmesidir.

Hukuki anlamda tahammül (Duldung) herhangi bir ikamet müsaadesi değildir ve sadece ilgili kişinin yurtdışına gitmeye yükümlü olduğunu, fakat yurtdışı etme işleminin henüz uygulanmadığını / ertelendiğini gösteren bir belgedir. Bu kesin olmayan bir ikamet statüsüdür, çünkü tahammül edilen kişi (Geduldete) daima yurtdışı edilme riski altında yaşar ve bu geçici ikamet belgesi birkaç günden altı aya kadar olmak üzere daima sürelidir.

EU Freizügigkeit (AB Serbest Dolaşım Hakkı)

Çalışma imkanını düzenler.

Avrupa Birliği üye ülkeler listesi:

- Tam üyeler (AB-15) Belçika, Danimarka, Almanya, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Avusturya, Portekiz, İsveç, İspanya, Birleşik Krallık (İngiltere)

- 01. Mayıs 2004 tarihinde katılan üye ülkeler (AB-8: sınırlı haklara sahiptirler) Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Polonya, Slovakya, Slovenya - Malta ve Kıbrıs vatandaşları sınırsız serbest dolaşım hakkına sahiptirler.

- 01.01.2007 tarihinden itibaren yeni üyeler: Bulgaristan ve Romanya.

AB'ne üye olduktan sonra Bulgaristan ve Romanya vatandaşlarının tam serbest dolaşım hakları yoktur, Almanya'da sadece iş ve işçi bulma kurumundan (Agentur für Arbeit) AB-Çalışma İzni (Arbeitsgenehmigung-EU) adı verilen çalışma müsaadesini almaları halinde çalışabilirler.

Europäische Union (EU) [Avrupa Birliği (AB)]

Avrupa Birliği (AB) ortak bir iç pazara sahip bir devletler birliğidir ve 27 üye devletten oluşur. Şu andaki AB 1 Kasım 1993 tarihinde yürürlüğe giren sözleşmeye dayanmakta olup, Avrupa topluluklarının, müşterek dış ve güvenlik politikasının ve polis ve adli işbirliğinin çatı organizasyonunu oluşturur.

Europäischer Wirtschaftsraum (EWR) [Avrupa Ekonomi Bölgesi (AEB)]

Avrupa Ekonomi Bölgesi (AEB, EEA, EWR) 1993 yılından bu yana mevcuttur ve Avrupa Birliği (AB) üye ülkeleri ile Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi (EFTA) üye ülkelerinden ve de, İsviçre hariç, İzlanda, Lichtenstein ve Norveç'ten oluşur.

Erweiterter Hauptschulabschluss (Genişletilmiş Temel Eğitim Diploması)

Bazı eyaletlerde ortaokul (Sekundarstufe I) sonunda (Temel Eğitim Okulu, Hauptschule) 10'uncu sınıfın başarıyla tamamlanması üzerine verilen genel eğitim diplomasıdır. Belirli şartlar altında Meslek İhtisas Okullarına (Sekundarbereich II) giriş hakkı kazandırır. Genişletilmiş Meslek Eğitimi Yeterlilik Diploması (Erweiterte Berufsbildungsreife) ile eş anlamlıdır.

Erweiterter Realschulabschluss (Genişletilmiş Ortaokul Diploması)

Bazı eyaletlerde 10. Sınıfı bitirdikten sonra verilen genel eğitim okul diplomasıdır. Bu diplmayı alabilmenin ön şartı 10. Sınıfın başarıyla bitirilmesi ve gerekirse bitirme sınavına katılım ve de belirli not seviyelerinin tutturulmasıdır. Bu diploma ortaokul diploması (mittleren Schulabschluss) yanında lise üst sınıflarına (gymnasialen Oberstufe) ve "Fachgymnasium" adı verilen meslek lisesine giriş hakkı kazandırır. Bazı eyaletlerde bu "Genişletilmiş ortaokul diploması" (Erweiterter Sekundarabschluss I) veya kalifiye ortaokul diploması (Qualifizierter Realschulabschluss) olarak adlandırılır.

Externenprüfung (meslek eğitimi dışarıdan bitirme sınavı)

Meslek eğitimi dışarıdan bitirme sınavı düzenli okul eğitimi almadan belirli şartlar altında bir meslek eğitimi diploması kazanılmasını sağlar. Bu sınava giriş için ön şart ilgili meslekte uzun yıllara dayanak mesleki deneyime sahip olunmasıdır. Diğer ayrıntılar meslek eğitimi kanununda (Berufsbildungsgesetz) ve Esnaf ve Sanatkarlar Tüzüğünde (Handwerksordnung) belirlenmiştir. Odalar nezdinde yapılan bu dışarıdan bitirme sınavına sistematik olarak hazırlanabilmek için çeşitli eğitim kurumları kurslar ve dersler vermektedirler.

Facharbeiterbrief (Kalifiye İşçi Sertifikası)

İkili meslek eğitimi (duales System) çerçevesinde kabul edilmiş eğitim mesleklerinden birinde meslek eğitimi bitirme sınavının (Ausbildungsabschlussprüfung) kazanılması sonucu verilen mesleki yeterlilik sertifikasıdır. Bu sertifika daima meslek okulu diploması ile birlikte düzenlenir ve meslekte kalifiye işçi statüsü kazandırır. Bu diploma uygun mesleki faaliyet ardından branş okuluna (Fachschule) giriş veya ustabaşı (Meister) eğitimine giriş için ön şarttır.

Fachaufsicht (Yerindelik denetimi, işlevsel denetim)

Kamu görevlerinin icra edilmesinin devlet tarafından denetimi. Hukuki denetimin aksine bu denetim önlemlerin (icraatın) hukuka uygunluğunun haricindeki hususları, yani icraatın / işlemin yerindeliğini ve amaca uygunluğunu kontrol eder. Eğitim alanında bu özellikle de eğitim müfredatını ve öğretmenlerin danışmanlığını kapsar.

Fachgebundene Hochschulreife (Meslek Lisesi diploması / Bağımlı Abitur)

Lise alanında (Sekundarbereich II) bazı mesleki eğitim dallarında elde edilebilen belirli eğitim dalları için üniversite / yüksek okul giriş yeterlilik diploması.

Fachgymnasium (Meslek Lisesi)

Mesleki Lise

Fachhochschule (Meslek yüksekokulu)

Yetmişli yılların başında kurulan ve görevi özellikle de mühendislik bilimleri, İdari ve iktisadi bilimler, Sosyal Bilimler ve Tasarım dallarında olmak üzere, uygulamaya yönelik eğitim ve araştırma olan yüksekokul türüdür. Bu okullarda öğrenim görebilmenin şartı Genel Lise veya Meslek Lisesi Diploması (Allgemeine Hochschulreife, fachgebundene

Hochschulreife) veya Meslek yüksekokullarına Giriş Diplomasıdır (Zeugnis der Fachhochschulreife). Sanatsal dallarda ayrıca sanatsal yeterlilik diploması / belgesi gerekir. Kısıtlı kapasitelerinden dolayı neredeyse tüm meslek yüksekokullarında, çeşitli öğrenim dallarında sınırlı sayıda öğrenci alınmaktadır (numerus clauses). Öğrenci alımında not ortalaması ile bekleme süreleri belirleyici olur.

Fachhochschulreife (Fachhochschule yeterlik belgesi / meslek lisesi diploması)

Meslek yüksekokullarına (Fachhochschulen) ve bazı eyaletlerde aynı zamanda meslek akademilerine (Berufsakademien) giriş hakkı. Bu diploma normalde ihtisas yüksek okullarında (Fachoberschule) veya – belirli şartlara bağlı olarak – diğer tam zamanlı meslek okullarında 12'inci sınıf sonunda elde edilir.

Fachoberschule (İhtisas yüksek okulu)

Lise öğreniminde (Sekundarbereich II) çeşitli öğrenim dallarında 1 ya da 2 yıl sonunda meslek lisesi diploması (Fachhochschulreife) kazandıran meslek okulu. İki yıllık öğrenim dalında birinci yıl işletmelerde ilgili meslek uygulamalı eğitimi ve okul eğitimi ile birlikte yapılırken, ikinci eğitim yılı genel ve ilgili meslekle ilgili okul eğitimi kapsar. Ortaokul (Realschule) tamamlandıktan ve ortaokul diploması (Realschulabschlusses) veya eşdeğeri bir diploma kazanıldıktan sonra öğrenciler iki yıllık eğitim bölümüne başlarlar. Bir yıllık eğitim bölümüne ise halihazırda bir meslek eğitimi tamamlamış olan öğrenciler girebilir.

Fachoberschulreife (İhtisas Yüksek Okulu Yeterlilik belgesi)

Ortaokul öğrenimi alanında (Sekundarbereich I) genel eğitim veren okulların 10. Sınıfı sonunda elde edilen ortaokul diploması veya Lise alanında (Sekundarbereich II) Meslek uzmanlık okullarında (Berufsaufbauschulen) elde edilen eşdeğeri diploma. Bu diplomaya bazı eyaletlerde: Sekundarabschluss I adı da verilmektedir.

Fachschule (Branş Okulu)

Mesleki ilerletme okulu.

Fernuniversität- Gesamthochschule (Açık öğrenim üniversitesi – Çok amaçlı yüksek okul)

Sadece açık öğrenim dallarında yüksek öğrenim sunan ve merkezi Hagen şehrinde bulunan devlet üniversitesi. Bu üniversitenin sunduğu öğrenim programı birinci meslek uzmanlık diplomalı (Diplom, Lisans, Mastır) çıkışlı öğrenim dalları ve lisans üstü öğrenim dalları bulunmaktadır.

Feststellungsprüfung (Tespit Sınavı)

Federal Alman Yüksek Okul Giriş Yeterlilik belgesine sahip olmayan öğrenci adaylarının iki yıllık hazırlık sınıfından sonra (Studienkolleg) girdikleri bitirme sınavına verilen isimdir. Bu tespit sınavı çerçevesinde öğrenim adaylarının öğrenimle ilgili alan derslerinden bilgi seviyelerinin Abitur düzeyinde olup olmadığı imtihan edilir. Adaylar Almancada ise kurs tipine göre asgari B 2 ve C 1 seviyesine sahip olmaları gerekir.

Formale Gleichwertigkeit (Şekli denlik)

Yabancı eğitim sertifikalarının / diplomaların denklik incelemesi çerçevesinde işlevsel, materyal ve şekilsel denlik incelenir. Şekilsel denklik başvuru sahibinin almış olduğu eğitimin geldiği ülkedeki eğitim sisteminde yeri, bu eğitime giriş şartları ve de eğitimin ne kadar sürdüğü ile ilgilidir.

Funktionale Gleichwertigkeit (İşlevsel denklik)

Yabancı eğitim sertifikalarının / diplomaların denklik incelemesi çerçevesinde işlevsel, materyal ve şekilsel denlik incelenir. İşlevsel denklik başvuru sahibinin elde ettiği diploma ile kendi ülkesinde neler yapabileceği ile ilgilidir. Eğer söz konusu diploma alındığı ülkede Almanya'da eşdeğeri / benzer bir mesleği ifa etme hakkı kazandırması halinde işlevsel denlik mevcuttur.

Materielle Gleichwertigkeit (Materyal Denklik)

Yabancı eğitim sertifikalarının / diplomaların denklik incelemesi çerçevesinde işlevsel, materyal ve şekilsel denlik incelenir. Materyal denklik yurtdışında alınan diplomanın Almanya'daki eğitime kıyasla eğitim ve öğretim içeriklerinin kapsam ve konfigürasyon açısından mahiyet (materyal) değerlendirilmesiyle ilgilidir. Örneğin İngiliz ve Amerikan "Bachelor of Arts (B.A.)" diplomaları Alman Üniversitelerinde sadece önlisans (Vordiplom) olarak kabul edilmektedir.

Gesellenbrief (Kalfalık Sertifikası)

İkili sistemde meslek eğitimi sonunda odalar nezdinde yapılan el zanaatlarında meslek eğitimi bitirme sınavının kazanıldığına dair belgedir. Bu sertifika daima meslek okulu bitirme diploması ile birlikte düzenlenir ve mesleki yeterlilik sağlar. Kalfalık sertifikası müteakip ustalık kalifikasyonu (Ustalık sertifikası / Meisterbrief) için ön şarttır.

Gymnasium (Lise)

Orta ve lise kısımlarını kapsayan (Sekundarbereich I ve II) okul türüdür (Genelde 5 ila 13. veya 5 ila 12 sınıfları kapsar) ve bitirildiğinde genel üniversite / yüksekokul yeterlik belgesi (Allgemeinen Hochschulreife / Abitur) hedefleyen derinleştirilmiş bir genel eğitim verir.

Hartz IV

Bakınız: Sosyal Yasa Kitap II (SGB II) / İşsizlik Yardımı II (Arbeitslosengeld II)

Habilitation (Doçentlik Diploması)

Doktoranın üzerine alınan araştırmada ve öğretimde bilimsel bir dalı temsil sertifikası (Öğretme / ders verme yeterliliği). Öğretme yeterliği üniversitelerin ilgili fakülteleri veya eşdeğeri yüksekokullar tarafından bir doçentlik tezine veya eşdeğeri bilimsel başarılarla dayalı olarak tevdi edilir.

Hauptschulabschluss (Temel Eğitim Diploması)

Temel eğitim okullarında ve de orta okul alanındaki (Sekundarbereich I) diğer okullarda 9. Sınıf sonunda elde edilen genel eğitim okul diploması. Bu ilk genel eğitim diploması genellikle ikili sistemde bir meslek eğitimine başlamada kullanılır.

Hauptschule (Temel Eğitim Okulu)

orta okul alanında (Sekundarbereich I) bir okul türü olup, temel genel eğitim verir; Bu okul, eğer herhangi başka bir okul türüne devam edilmiyorsa 5 ila 9. sınıflarda zorunlu eğitime dahildir.

Hochschule (Yüksekokul)

Meslek akademileri, meslek yüksekokulları ve genel üniversiteler için genel kavramdır.

Hochschulprüfung (Yüksekokul sınavı)

Yüksekokul eğitimini tamamlayan bitirme sınavıdır ve devlet sınavının aksine ilgili yüksekokul tarafından yapılır. Diploma sınavı (Diplomprüfung), Lisans (Bachelor), Mastır sınavı (Magisterprüfung), Doktora (Promotion).

Hochschulreife (Üniversite / Yüksekokul yeterlilik belgesi / Abitur)

Lise alanında (Sekundarbereich II) 12. veya 13. Sınıftan sonra elde edilen üniversite / yüksek okul yeterlik belgesidir. Ayrıca bakınız; Genel yüksekokul yeterliliği (Allgemeine Hochschulreife), Meslek Lisesi Diploması (Fachgebundene Hochschulreife).

Integrationskurs (Entegrasyon kursu)

Devlet tarafından sunulan ve bir dil kursundan ve bir de oryantasyon kursundan oluşan entegrasyon programıdır. Ülkeye yeni göç edenler için sunulan bu entegrasyon kursunun hedefi yeterli Almanca bilgisi edinilmesi, genel bilgi ve de Almanya'da hukuk düzeni, Alman kültürü ve tarihi ile bilgilerin ve özellikle de Federal Almanya Cumhuriyetinin demokratik devlet sistemi değerlerinin, hukuk devleti, eşitlik, tolerans ve din özgürlüğü ilkelerinin aktarılmasıdır.

Integrierte Haupt- und Realschule (Birleştirilmiş temel eğitim okulu ve ortaokul)

Hamburg eyaletinde ortaokul alanında (Sekundarbereichs I) okul türüdür ve temel eğitim ve ortaokul eğitimi (Hauptschule ve Realschule) dersleri sunulur.

Kammern (Odalar)

Genellikle kamu hukukuna tabi olarak örgütlenmiş ve kendi kendine mesleki idare görevlerini yürüten ve üyelerinin çıkarlarını savunan / temsil eden mesleki kuruluşlardır. Odalara örnek olarak şunlar verilebilir: Tabipler Odası, Eczacılar Odası, Baro, Mali Müşavirler Odası, Mimarlar Odası, Mühendisler Odası; Sanayi ve Ticaret odaları, Esnaf ve Sanatkarlar Odası ve Ziraat Odası.

Kaufmannsgehilfenbrief (Ticari Asistan Sertifikası)

İkili sistemde meslek eğitimi sonunda odalar nezdinde yapılan ticari alanda meslek eğitimi bitirme sınavının kazanıldığına dair belgedir. Bu sertifika daima meslek okulu bitirme diploması ile birlikte düzenlenir ve mesleki yeterlilik sağlar. Ticari Asistan sertifikası, diğerlerinin yanında branş okulları (Fachschule) olmak üzere, mesleki ilerletme eğitimi için ön şarttır.

Kenntnisprüfung (Yeterlik Sınavı)

Bazı meslekler yasa uyarınca ancak yeterlik sınavı kazanıldıktan sonra ifa edilebilir. Örneğin alternatif tedavi uygulayıcıları (Heilpraktiker) bu mesleklerini ifa etmeye başlamadan önce sağlık müdürlüğünde yeterlik sınavını

geçmeleri gerekir). Fakat aynı zamanda örneğin bir dil sınavı veya bir meslek eğitimi kapsamında yapılan ara sınav gibi sınavlarda da yeterlik sınavı ifadesi kullanılır.

Kindergeld (Çocuk yardımı)

Çocuk yardımı ebeveynlere / velayet hakkı sahiplerine çocuk sayısına ve yaşına bağlı olarak ödenen devlet yardımudur. Almanya'da çocuk yardımı tutarı birinci, ikinci ve üçüncü çocuk için aylık 154,-€, dördüncü ve sonrası çocuklar için ise aylık 179,0 €'dur (1 Şubat 2007 itibarıyla).

Kirchliche Abschlussprüfung (Ruhbani Mezuniyet Sınavı)

Bu sınav ilahiyat fakültelerinde / yüksekokullarında dört yıllık akademik Katolik veya Protestan ilahiyatı öğrenimi sonunda düzenlenir. Bu sınav kilise hizmetine girişin ön şartıdır. Bu sınavta sınav komisyonu üyeleri kilise temsilcilerinden ve yüksekokul öğretim üyelerinden oluşur. Bu sınav kazanıldıktan ve diploma alındıktan sonra doktora derecesini kazandıran doktora eğitimine (Promotion) başlanabilir. İlahiyat öğreniminde diğer mezuniyet türleri: devlet sınavı, diploma sınavı (Diplomprüfung), Mastır Sınavı (Magisterprüfung) Lisans (Bachelor) ve de Katolik ilahiyatı öğreniminde Lisanslı sınavıdır (Lizentiatenprüfung). Tüm bu sınavlar: Üniversite/Yüksekokul (Bitirme) sınavı (Hochschulprüfung) genel kavramı altında toplanır.

Kirchliche Hochschule (Ruhban Yüksekokulu)

İlahiyatçı yetiştiren ve üniversite dengi yükseköğrenim okuludur. Okulun sahibi Protestan Kilisesidir.

Kolleg (Kolej)

Yetişkinlerin tam zamanlı okul eğitimi ile yüksekokul yeterlik belgesi alabildikleri, sonradan okul bitirmek üzere 2. Eğitim yolu kuruluşudur. Kolej akşam lisesi ile benzerlik gösterir, fakat kolejde tam zamanlı eğitim verilir ve buradaki eğitime katılan yetişkinler herhangi bir işte çalışmamaktadırlar.

Kultusministerium (Eğitim Bakanlığı)

Eğitim, bilim ve kültür konularında en üst eyalet makamı. Bu kurumun görev alanları içine özellikle de okul, yüksekokul ve yetişkin eğitimi, genel sanat ve kültür hizmetleri ve de devlet ile dini cemaatler arasındaki ilişkiler (kültürel ilişkiler) girer. Eyaletlerin çoğunluğunda okul eğitimi bakanlıkları yanında bilim ve araştırma alanları için ayrı bakanlıklar kurulmuştur.

Magistergrad (Mastır derecesi)

Üniversite ve dengi yüksekokullar tarafından kazanılan mastır sınavı sonunda tevdi edilen akademik derecedir. Mastır öğrenimi 2 ana öğrenim dalından veya 1 ana dal, 2 yan daldan oluşur.

Master (Mastır)

Üniversite ve dengi yüksekokullarda ve de meslek yüksekokullarında (Fachhochschule) lisans (Bachelor) diploması ardından tamamlanan 1-2 yıllık mastır öğrenim programı sonunda ileri düzey meslek uzmanlığı olarak elde edilen akademik derecedir. Lisans diploması (Bachelorabschluss) ile birlikte geleneksel mezuniyet türlerine (Diploma, Mastır, Devlet Sınavı) paralel olarak yeni uygulamaya konulan kademeli mezuniyet sistemine dahildir.

Meisterbrief (Ustalık Sertifikası)

Normalde ticaret odaları tarafından verilen ve ustalık sınav komisyonu huzurunda kazanılan ustalık sınavını belgeleyen sertifikadır. Bu sertifika ile sertifika hamilinin bir el zanaatı işletmesini kendi başına yürütmeye ve meslek eğitimi öğrencilerini eğitmeye yetkin olduğu tasdik edilir. Ustalık sınavına hazırlanma mesleğe paralel olarak (odaların düzenledikleri akşam kurslarında) veya branş okullarında (Fachschule) tam veya kısmi zamanlı eğitim şeklinde olabilir. Sınava kabul şartı için daha önceden kalfalık sınavının kazanılmış olması ve uzun yıllara dayanan meslek deneyimidir.

Mittlerer Bildungsabschluss (Orta Eğitim Diploması)

Ortaokul diploması için eyaletlere özgün tanım.

Nachrangiger Arbeitsmarktzugang (Önceliksiz iş piyasasına giriş hakkı)

Çalışma izni için belirli bir işyeri için yabancılara dairesine başvuruda bulunulması gerekir. Yabancılar dairesi bu çalışma iznini sadece Federal İş ve İşçi Bulma Kurumu muvafakat vermesi halinde verir (İkamet Yasası – AufenthG – Madde 39) ve bu kurum söz konusu işyeri için iş piyasasını ve Almanların ve diğerlerinin önceliğini inceler (Öncelik – sonralık kontrolü). İşletmede meslek eğitimi için de çalışma izni gerekir.

Pädagogische Hochschule (Pedagojik Yüksekokul)

Üniversiteler ile denk, ilkökul öğretmenliği ve belirli ortaokul öğretmenliği öğrenim programları sunan yüksekokul türüdür.

Philosophisch-Theologische Hochschule (Felsefe-İlahiyat Yüksekokulu)

Üniversitelere denk ve ilahiyat eğitimi veren yüksekokul kurumudur. Bu okulun sahibi Katolik Kilisesidir.

Polizeiliches Führungszeugnis (Adli sicil sureti / İyi Hal belgesi / Temiz kağıdı)

14 yaşından itibaren tüm kişiler için Bonn'da bulunan Federal Merkez Adli Sicili (Bundeszentralregister) tarafından dilekçe üzerine düzenlenen bir belgedir. İyi hal belgesinde kişinin tam kimlik bilgilerinin belirtilmesi suretiyle söz konusu kişinin herhangi bir adli sicil kaydının bulunup bulunmadığı belirtilir. Bu belgeye kişinin yeni işe gireceği işverene daha önceden herhangi bir adli sicil kaydının bulunmadığını belgelemesi gerekmesi halinde ihtiyaç duyulur. Bu belgenin düzenlenmesi için bizzat yerel ikamet kayıt dairesine (Meldebehörde) başvuruda bulunulması gerekir.

Postgraduale Studiengänge (Lisansüstü Öğrenim Programları)

Birinci yüksek okul diploması üzerine devam edilen ve bu diploması tamamlayan öğrenim programlarıdır (İhtisas, ek ve tamamlayıcı öğrenim programları). Lisansüstü öğrenim programları sonunda bir üst yüksek okul derecesi (Diploma, Magister, Mastır) elde edilir, fakat doktora derecesi alınamaz.

Praxissemester (Staj semestrisi)

Yüksekokul sorumluluğu altında gerçekleştirilen meslek yüksekokullarında (Fachhochschulen) devam edilen bir eğitim çerçevesinde mesleki uygulamalı eğitim aşamasıdır.

Promotion (Doktora)

Adayın kendi başına bilimsel araştırma yapmaya eğil olduğunu kanıtlaması gereken, doktora derecesini kazanmak için yürütülen öğrenim sürecidir. Doktora öğrenimi yapabilmenin ön şartı normalde önceden, örneğin Diploma, Magister, Mastır veya birinci devlet sınavı gibi bir temel yüksek öğrenim programının tamamlanmış olmasıdır. Bilimsel çalışma yeterliliği bilimsel bir konu üzerine yapılan yazılı bir tezin (Dissertation: doktora tezinin) sunulması ve sözlü sınav (Rigorosum, Kolloquium veya Disputation) ile kanıtlanır.

Prüfungsordnung (Sınav Yönetmeliği)

Okul ve yüksekokul sisteminde farklı türlerdeki hukuki yönetmelikler olup, bunlar sınavların şartlarını, içeriklerini ve yöntemlerini düzenlerler. Bu yönetmelikler sınavın türüne göre bakanlıklar tarafından, yüksekokul/üniversite sınavlarında ise üniversiteler/Yüksekokullar (Hochschule) tarafından çıkarılır ve normal olarak ilgili eyaletin bilim bakanlığı tarafından onaylanır.

Rahmenlehrplan (Çerçeve öğretim planı)

İkili sistemde bir meslek eğitimi çerçevesinde meslek okulunda meslekle ilgili eğitimin (derslerin) öğretim planıdır. Çerçeve öğretim planları işletme eğitimi için eğitim yönetmeliklerine uygun şekilde uyarlandıktan sonra Eğitim Bakanları Kurulunda kararlaştırılır ve eyaletler tarafından eyalet öğretim planları olarak uygulamaya alınır.

Realschule (Ortaokul)

Ortaokul öğrenimi alanında (Sekundarbereich I) bir okul türü olup, normalde 5 ila 10. Sınıfları kapsar. Bu okul genişletilmiş genel eğitim verir ve lise alanında (Sekunderbereich II) meslek eğitimi ve yüksek okul öğrenimi dallarına geçilebilmesini sağlar.

Regelstudienzeit (Normal Yükseköğrenim Süresi)

Üniversite/Yüksekokul ve meslek akademilerinde elde edilebilen ve meslekte uzmanlık getiren birinci yüksekokul mezuniyet derecesini (diplomasını) kazandıran öğrenim süresidir. Bu öğrenim süresi sınav yönetmeliklerinde belirlenir ve üniversite/yüksekokullarda normalde 8 – 10 semestriyi (4 – 5 yılı) aşmamalıdır. Lisans öğrenim programları için bu süre 3 ila 4 yıl, Mastır programları için de 1 ila 2 yıl arasındadır.

Reglementierte Berufe (Düzene tabi Uzmanlık Mesleği)

1) Çalışmaya başlanmanın, gerekli vasıfların belgelenmesi suretiyle, resmi olarak ve bazen de daha ileri düzenlemelerle denetlendiği uzmanlık meslekleridir. Söz konusu vasıflar belgelenmeden bu meslekler icra edilemez.

Schulordnung (Okul tüzüğü)

Öğrenciler ve okul arasındaki hukuki ilişki hususlarını (örneğin okula kabul, sınıf geçme, sınav yöntemleri, başarı/not değerlendirmesi gibi konuları) ve de okul yönetimi ve yönetime katılım ile ilgili konuları düzenler.

SGB III/Arbeitslosengeld I (Sosyal Yasa, Kitap III / İşsizlik Parası I)

Hukuki esaslar: İşsizlik Parası I (ALG I) ile ilgili hukuki esaslar sosyal yasanın üçüncü kitabında (SGB III) düzenlenmiştir. Bu işsizlik parasına hak kazanmanın şartları şunlardır:

Bir işçinin işsiz kalması halinde işsizlik parası almaya hak kazanabilmesi için: 1. işsiz olması, 2. İş ve işçi bulma kurumuna (Agentur für Arbeit) kayıtlı olması ve 3. Bu yardıma hak kazanabilmek için gerekli süreyi tamamlamış olması gerekir. İşsizlik parasına hak kazanmak için gerekli süre SGB III 123. Madde uyarınca bir işçinin işsiz kalmadan önceki son iki yılda 360 gün süreyle işsizlik primine tabi bir işte çalışmış olması veya başka sebeplerden dolayı işsizlik sigortasında sigorta mükellefiyeti bulunmuş olması gerekir (Örneğin çocuk büyütme süreleri, askerlik hizmeti, sivil hizmet süreleri gibi).

SGB II/Arbeitslosengeld II (Sosyal Yasa, Kitap II / İşsizlik Parası II)

İşsizlik parası II (ALG II) çalışabilir, fakat yardıma muhtaç kişilere ödenen temel güvence yardımudur. Almanya'da 1. Ocak 2005 tarihinden itibaren „Hartz-IV“ adı verilen yasa yürürlüğe girmiş olup, bu sebeple halk dilinde sık sık “Hartz IV” olarak anılmaktadır. ALG II– buna temel olan Hartz-konseptinde (2002) öngörüldüğü şekilde – daha önceki işsizlik yardımını sosyal yardım ile sosyo-kültürel asgari geçim ücreti yardımı seviyesinde birleştirmektedir. Adının işsizlik parası olmasına rağmen bu yardımı (ALG II) alabilmek için mutlaka işsiz olunması gerekmez; Bu yardım diğer gelirlere ek olarak ta alınabilir (Örneğin asıl işsizlik parasına ilave olarak).

Hukuki esaslar: ALG II'nin hukuki esasları „Sosyal Yasa, İkinci Kitap – İş arayanların temel güvencesi” altında düzenlenmiştir “.

SGB XII (Sosyal Yasa, Kitap XII)

Sosyal Yasanın Onikinci kitabı (SGB XII veya Sozialgesetzbuch XII) Almanya'daki sosyal yardımla ilgili kural ve hükümleri içerir. “Çalışma piyasasında modern hizmetler hakkındaki dördüncü yasa” (Hartz IV) çerçevesinde daha önceki federal sosyal yardım yasası SGB XII'den çıkarılmış ve 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere eski işsizlik parası ile sosyal yardım parası birleştirilmiştir.

SpätaussiedlerInnen (Doğu Avrupadan Gelen Alman Kökenli Göçmenler)

Yurtlarından edilenlerle ilgili Federal Kanununda [Bundesvertriebenengesetz (BVFG)] 31. Aralık 1992 tarihine kadar kısmen nesiller boyu Doğu Orta Avrupa, Doğu Avrupa, Güney Avrupa ve Asya'da yaşamış olan ve Almanya'ya göç etmek isteyen Alman kökenli azınlıklar (Aussiedler) olarak nitelendirilmiştir. 1. Ocak 1993 tarihinden itibaren ise alman kökenli tüm göçmenler “Spätaussiedler” olarak nitelendirilmeye başlanmıştır.

Staatliche Abschlussprüfung (Devlet bitirme sınavı)

Branş okulunu (Fachschule, 1, 2 veya 3 yıl süreli) veya Bavyera eyaletinde Branş akademisi (Fachakademie) okulunu (Asgari 2 yıl süreli) bitirirken girilen mezuniyet sınavıdır. Bu sınav yazılı, sözlü ve uygulamalı sınav bölümlerinden oluşur. Bu sınavı başarıyla geçenler branşlarına göre devlet sınavlı tekniker, devlet sınavlı işletmeci, devletçe tanınan eğitmen vs. (Staatlich geprüfte/r Techniker/in, Staatlich geprüfte/r Betriebswirt/in, Staatlich anerkannte/r Erzieher/in) gibi meslek unvanını kullanmaya hak kazanırlar.

Staatsangehörigkeitsgesetz (StAG) (Vatandaşlık Yasası)

En son 15 Temmuz 1999 tarihinde vatandaşlık hukukunda reform yasası ile değiştirilen 22. Temmuz 1913 tarihli yasadır. Vatandaşlık doğumla birlikte (Madde 4), beyanla (Madde 5), evlatlık edinme suretiyle (Madde 6), Federal Yurtlarından Edilenler Kanununun (Bundesvertriebenengesetzes) 15 Madde 1. veya 2. Fıkraları uyarınca düzenlenen belgeyle (Madde 7), Anayasanın 116. Maddesi 1. Fıkrası uyarınca Alman vatandaşlığı olmadan geçme suretiyle (Madde 40a) ve yabancılar için vatandaşlığa kabul etme (Madde 8 ila 16 ve Madde 40b) suretiyle kabul edilir.

Staatsprüfung (Devlet sınavı)

Üniversite öğrenim programlarında uygulanan bir mezuniyet sınavı olup, kamunun özel çıkarlarının bulunduğu mesleklerde mezuniyet getirir (Tıp, diş hekimliği, veterinerlik, eczacılık, gıda maddeleri kimyası, hukuk bilimleri ve de tüm öğretmenlik bölümleri). İlk devlet sınavının kazanılması ile normalde bir akademik ve meslekte yeterlilik sağlayan mezuniyet diplomasına ulaşılmış olur. Fakat öğretmen ve hukukçu adayları için bu birinci devlet sınavının ardından zorunlu bir hazırlık süresi (staj süresi) söz konusu olup, bu staj süresi sonunda ikinci devlet sınavına girilir.

Stipendium (Burs)

Burs yüksekökol öğrencileri ve genç bilim adamları için maddi bir destektir. Burslar ya siyasi veya sosyal kriterlere, ya da üstün başarılarla bağlı olarak sağlanır. Almanya'da bir burs için genellikle yetenekli kişilere teşvik sağlayan bir vakfa başvuruda bulunulması gerekir.

Studienkolleg (Yeterlilik tespit sınavına hazırlık okulu)

Bu kurumda, Almanya'daki bir üniversitede / yüksekokulda (Hochschule) yüksek öğrenim görmek için, Alman yüksekokullarına giriş yeterliliğine sahip olmayan öğrenci adaylarına, yüksek öğrenime hazırlık kursları sunulur.

Kurslardaki ağırlık noktaları arzu edilen yüksek öğrenim dalına yöneliktir ve sonunda tespit sınavı (Feststellungsprüfung) ile tamamlanır.

Studium (Yüksek öğrenim)

Bir Alman Üniversitesinde / Yüksekokulunda öğrenim görebilmek için yüksek okul yeterliliği gerekir: Bu yeterlilik bir üniversitede okumak için genel lise veya meslek lisesi (allgemeine veya fachgebundene Hochschulreife) diploması – Abitur, bir meslek yüksekokullarında (Fachhochschule) okumak için ise bu okullara giriş yeterlilik belgesi (Fachhochschulreife) gereklidir. Belirli yüksekokullarda ve belirli dallarda yüksekokul yeterlilik belgesi yerine başka diplomalarla da (mesleki faaliyet, sanatta yeterlilik vs. gibi) yüksek öğrenime kabul edilmek mümkündür. Akademilerde ve üniversitelerde şartlara bağlı olarak genel Lise veya meslek lisesi diploması (Fachabitur, Abitur) olmadan da öğrenim görmek mümkündür, bunun için kısmen bir üniversitelerarası öğrenci seçme ve yerleştirme sınavının kazanılmış olması gerekir. Bu özellikle yüksek yetenekli, fakat belirli yaşam şartları nedeniyle yüksek okul girişi yeterliliği (Abitur) alamamış geç insanlara yükseköğrenim görme imkanı tanımaktadır. Bir çok öğrenim dalında sınırlı sayıda öğrenci kabul edilmektedir: Örneğin numerus clauses yönteminde lise bitirme notu ortalaması (Abiturnotedurchschnitt) öğrenci seçiminde esas alınır. Almanya çapındaki çok sayıda üniversitede / yüksekokulda öğrenci sınırlamasına tabi öğrenim dallarında hak eşitliğini sağlamak amacıyla Merkezi Dortmund'ta bulunan (ZVS) (Öğrenci seçme ve yerleştirme merkezi) tarafından öğrenci seçilmekte ve yerleştirilmektedir. Fakat son zamanlardaki eğilim yüksek okulların kendi öğrencilerini kendileri seçmesi yönündedir. Bunun yanında üniversite ve meslek yüksekokullarında (Fachhochschule) bazı bölümlerde yerel akseptans sınırlamaları mevcuttur.

Subsidiär Geschützte (Tali korumalı kişiler)

Geldikleri ülkeye geri gönderilmeleri halinde bariz bir şekilde işkence görme veya ölüm cezasına çaptırılma tehlikesi, bariz şekilde can, mal ve özgürlük tehlikesi altında oldukları (örneğin bir mahkeme veya Federal daire tarafından) kabul edilmiş olmasından dolayı Almanya'da sınır dışı edilmeye karşı koruma (sınır dışı edilme koruması / yasağı) hakkı tanınmış tüm kişilerdir, çünkü Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu uyarınca bu durumda sınır dışı etme yasaktır.. Böyle durumlarda ikamet yasasının - AufenthG - 60 Madde 2-7. fıkraları uyarınca sınır dışı etme yasağı mevcuttur ve yabancılar dairesinin bu kişilere ikamet yasasının - AufenthG - 25. Madde 3. fıkrası uyarınca bir oturma müsaadesi vermesi zorunludur. Bu müsaade söz konusu kişinin güvenli başka bir ülkeye gönderilmesinin mümkün olması halinde verilmaz. Bu ülke söz konusu kişinin legal olarak giriş yapabileceği veya kendisini kabul eden, fakat yukarıda anılan tehlikelerin bulunmadığı ve ayrıca da ilgili kişinin oradan tekrar kendi ülkesine gönderilme tehlikesi bulunmadığı bir ülkedir.

Tabellarischer Lebenslauf (Özgeçmiş, CV)

Curriculum Vitae (CV) adı da verilen özgeçmiş, kişinin o güne kadarki eğitim ve meslek kariyerinin bir özeti. Özgeçmiş genellikle tablo ve kronolojik şekilde düzenlenir. Bir özgeçmiş genellikle şunlardan meydana gelir: Fotoğraf; Kişisel bilgiler; Devam ettiği okullar, yüksek okul ve meslek eğitimi diplomaları; İlerletme eğitimi, ilave vasıflar/sertifikalar; meslek deneyimi; Diğer vasıflar / sertifikalar, bilgi ve beceriler (Bilgisayar, yabancı dil, ehliyet).

Technische Hochschule (Teknik Yüksekokul)

Geleneksel ağırlık noktaları doğal bilimler ve mühendislik bilimleri olan üniversite dengi yüksek okul türüdür.

Tertiärer Bildungsbereich (Yükseköğrenim Alanı)

Yüksek öğrenim alanı genel yüksekokul yeterliliği (allgemeine Hochschulreife) veya meslek yüksekokulları yeterliliği (Fachhochschulreife) üzerine yüksek kalifiyeli mesleklere hazırlayan tüm eğitim programlarını kapsar. Yükseköğrenim alanının kurumları üniversite / yüksekokullardır (Hochschulen).

Universität (Üniversite)

Tam zamanlı eğitim programları sunan yükseköğrenim kurumudur. Üniversitelerde sunulan eğitim programları genelde ilahiyat, beşeri bilimler, hukuk, iktisat, tıp, doğal bilimler, mühendislik bilimleri ve eğitim gibi fakültelere ayrılır. Üniversiteler girişin ön şartı genel veya meslek lisesi diploması (allgemeine Hochschulreife, Fachgebundene Hochschulreife) veya dengi diplomalardır. Genel lise diploması / Genel yüksekokul yeterlilik belgesi esas itibarıyla üniversitelerde sunulan tüm dallara öğrenim görme hakkı sunar. Fakat sanat, müzik veya spor gibi bazı münferit dallarda ayrıca bir yeterlilik sınavının verilmesi gerekir. Meslek lisesi diploması (fachgebundene Hochschulreife) ise sadece belirli bölümlerde öğrenim görme hakkı sağlar. Bunun haricinde mesleki olarak kalifikasyonlu adaylar belirli şartlara bağlı olarak okuldan alınmış yüksek okul girişi yeterlilik belgesi olmadan da yükseköğrenime kabul edilebilirler.

Vereidigte ÜbersetzerInnen (yeminli tercüman / mütercim)

Tercüman ve mütercimler mahkemeler ve resmi makamlar için çalışmak istediklerinde yemin etmeleri gerekir. Normalde diplomalar, evlenme cüzdanları vs. gibi dokümanların çevirileri ancak yeminli bir tercüman tarafından düzenlenmiş olmaları halinde kabul edilir.

Verwaltungsfachhochschule (İdari Bilimler Yüksek Okulu)

Federasyon veya bir eyalet tarafından işletilen ve kamu yönetiminde belirli bir sektör için kıdemli devlet hizmetine idareci yetiştiren meslek yüksekokullarıdır (Fachhochschule). Bu okula devam eden öğrenciler stajyer memur (Beamte auf Widerruf) sayılırlar.

Visum - Visa – Sichtvermerk (Vize)

Almanya'da vize zorunluluğu vardır. Vize zorunluluğunda bazı istisnalar mevcut olup, bazı ülkelerin vatandaşlarından Almanya'ya giriş için vize istenmez (Örneğin diğer AB ülkeleri vatandaşları). Vizenin çok çeşitli türleri mevcuttur (İkamet yasası – Aufenthalt – Madde 6).

- 3 aya kadar süreli vize (kısa süreli vize), aynı zamanda Schengen-vizesi adı da verilir.

- Uzun süreli ikametler için ve çalışma izini sağlayan ikamet vizeleri (3 aydan uzun süreli – milli vize).

- Milli vize ile uzun ikamet süreli ve/veya çalışma amaçlı ülkeye giriş mümkündür, fakat bunun için normalde yabancılar dairesinin onayı gerekir. Bu konuda yetkili yabancılar dairesi kişinin müstakbel ikamet yerindeki yabancılar dairesidir ve vize işlemleri uzun ikamet süreli taleplerde birkaç ay sürebilir.

Vizenin daima Almanya'ya girişten veya Almanya'dan transit geçişten önce talep edilmesi gerekir. Vize başvurusu Federal Alman Dış temsilciliklerine (Konsolosluk veya Büyükelçilik) yapılabilir. Bu temsilciliklerde vize ya da Almanya'ya girişe izin verilir verilmeyeceği kontrol edilir.

Volkshochschule (Yüksek Halkokulu)

Normalde kamu tarafından işletilen, geniş bir yelpazede genel ve mesleki ilerletme eğitimi sunan yetişkin eğitimi kurumudur.

Vorbereitungsdienst (Hazırlık hizmeti, stajyerlik)

Birinci devlet sınavından sonraki mesleki uygulamada eğitim aşaması. İkinci devlet sınavı ile sona erer. Özellikle de öğretmenlikler için olmak üzere kamu hizmetindeki diğer meslekler için de geçerlidir.

Vorrangprüfung (Öncelik kontrolü)

Bireysel öncelik kontrolü

Yabancı Çalışabilen kişilere süreli bir çalışma izni ancak iş piyasasının durumunun buna müsait olması halinde verilebilir. Bu çalışma izni sadece söz konusu yabancı işçinin istihdamının iş piyasasında istihdam yapısına, bölgelere ve ekonomi dallarına olumsuz etkileri olmaması (global iş piyasası kontrolü) ve herhangi bir Alman işçinin (öncelikli işçiler) veya öncelik hakkına sahip bir yabancıнын bu işe talip olmaması halinde verilir (Münferit vakaya bağlı öncelik kontrolü). Ayrıca yabancı işçi Almanlara kıyasla daha olumsuz şartlarda çalışamaz.

Bireysel öncelik kontrolü belirli bir işyeri için öncelik hakkına sahip bir adayın bulunup bulunmadığını tespit etmeye çalışır. Öncelik hakkına sahip kişiler şunlardır: Almanlar, AB Vatandaşları, AEB vatandaşları, Bağlı devletler vatandaşları, çalışma hakkına sahip yabancı işçiler ve de Almanya'da süresiz oturma iznine veya oturma hakkına sahip yabancılar.

Weiterbildung (İlerletme eğitimi)

Genellikle yetişkin eğitimi olarak ta anılan bu eğitim (Weiterbildung) ileri düzey eğitim ve meslek değiştirme eğitimi için üst kavramdır. Genel ilerletme eğitimi ve mesleki ilerletme eğitimi olarak ikiye ayrılır.

Weiterführende Schule (İlkokul sonrası okul)

Temel eğitimden sonraki okullar.

Zeugnis der Allgemeinen Hochschulreife (Genel Yüksekokul Yeterlik Diploması)

Genel eğitim veren lise (Sekundarbereich II) diploması, (genelde 12. Veya 13. Sınıfın sonunda) girilen olgunluk sınavının (Abiturprüfung) başarıyla verilmesi üzerine alınır. Bu diplomada sınavda alınan notların yanında son iki lise sınıfında elde edilen not başarıları da gösterilir. Tüm üniversite / yüksek okullarda tüm bölümlerde yükseköğrenim hakkı verir.

Zeugnis der Fachgebundenen Hochschulreife (Meslek lisesi diploması)

Lise (Sekundarbereich II) sonunda meslekle ilgili ağırlığa sahip çeşitli eğitim programlarında girilen sınavın başarı ile geçenlere verilen diplomadır. Bu diploma üniversitelerde ve dengi yüksek okullarda belirli dallarda okumaya hak kazandırır. Bağlı abituru onaylar.

ZVS (Öğrenci seçme ve yerleştirme merkezi)

Öğrenci seçme ve yerleştirme merkezinin (Zentralstelle für die Vergabe von Studienplätzen, ZVS) görevi devlet üniversitelerinde / yüksek okullarındaki birinci sömestri boş öğrenim yerlerine dağıtma veya seçme yöntemiyle öğrenci yerleştirmektir. Bu kurumun merkezi Dortmund şehrindeyir. ZVS halen Almanya çapında aşağıdaki yükseköğrenim dallarına öğrenci yerleştirmektedir: Biyoloji, Tıp, Eczacılık, Psikoloji, Veterinerlik, Diş Hekimliği.

Zweiter Bildungsweg (İkinci Eğitim Yolu)

Yetişkinlere sonradan genel eğitim okulları diplomaları alabilmeleri için imkan sunan eğitim kurumlarıdır (Temel Eğitim Akşam Okulu, Akşam Ortaokulu, Akşam Lisesi, Kolej)